

Få strøk i byen er så utskjelt, så diskutert og så kurtisert som Enerhaugen. Riv ned hele ruket, sier leieboeren som kjemper for å holde vannrøpene vekk fra et gissent tak i et gammelt hus. Lag park av området, sier de som bor i strøket omkring og de som ser på Enerhaugen som et sentralt berg i byen. Bygg boliger der, sier hussøkende på OBOS-listene. Betal bedre for eiendommene, sier huseierne som sier de gamle krypt-inn på Ener-

geland: «Man kige inn i Enerhaugens, Ruseløkkbakkens og flere av disse hyttebyer, og man vil forferdes over smudsiggheden, over mengden der kryber sammen, og over den husleie de stakler betaler... Tviltsomme mandspersoner og berygtede kvinder rykker ind. Det vokser op i disse hjem en ungdom som fra de tidligste barneaar har set lasten i dens værste skikkelse, og som tar meg seg ud i livet egenskaber som svekker individet og gjør

der i 1830-åra og også startet Enerhaugens samfund, som kom til å spille en stor rolle i arbeiderbevegelsen. Samfunnet fikk eget hus i 1851, og det ligger der ennå med sin lave patrisiertrapp og sine renskarne linjer. Sokneprest Honoratus Halling ble den ledende mann i Enerhaugen samfund og ledet det inn i indremiljøet, en bilndgate som den gryende arbeiderbevegelse ikke fortjente å komme i. Siden lå Enerhaugen nærmest

lagte, bratte veler fram til vannposten som var det faste punkt hvor de møtte andre koner til en prat om dagens hendinger. Der sto de krokete og skyllet klærne etter vask i stamper på kjøkkennet eller trekkfulle kjellere. Der hentet de vannforsyning til hjemmet og hentet seg sjøl revmatisme, krokete rygger og ru hender. Men tro ikke at alt dette er historie som man kan lese om i bøker. Nei, vannposten står der den dag i dag, og ennå er det

Vindskjeve gjerder vitner om forfall,

Enerhaugen

Enerhaugen Samfund slik det står i dag.

haugen, og kommunen må finne seg i at ekspropriasjonssaken blir dratt ut og at den til slutt blir

det mindre modstandsdyktig i kampen for tilvarelsen... Ja, slik var det på Enerhaugen

Den gamle vannposten.

1.7 millioner kroner. For en idyll sier søndagsturisten som vandrer omkring i de trange gate hvor husene må lene seg mot hverandre for at de skal holde seg oppreist.

Men tegneren som rusler omkring i vinterdekkede gater, sier ingenting. Stillerferdig finner han fram til sine motiver, stillferdig fester han dem på papiret. Diskusjonen om idyll eller ikke overlater han til andre. Han vet at det han i forte riss skraverer ned, det er stykke sosial historie kanskje mer fylt av levende liv enn noe historisk museum eller restaurerte bygninger.

Han tenker vel ikke så mye på at Valkenberg, Akeberget, var det stedet hvor Hakon Hakonson bygde en borg for å verge innfallsveien vestfra til det gamle Oslo. Den gang gikk fjorden helt opp til der hvor Grønland kirke ligger nå. Nei, det han ser for seg og tegner, det er arbeiderboliger og arbeiderstrøk som fikk sin form i 1815 da Jørgen Young festet bort 75 tomter for å skaffe seg arbeidskraft. Hele familien var forpliktet til å arbeide for ham på 24 timers varsel. Her ligger grunnlaget for det Enerhaugen slik vi kjenner det. Ikke lenge etter skriver Henrik Wer-

i den tiden da idealisten Theofilus Enersen virket som lærer

Portaler fører inn til de gamle hus.

folk som må hente vannet derfra.

Men nå har en så smått begynt å rive ned husene på Enerhaugen. Der hvor en har skuet ned på byen og sett den nye tid utvikle seg, der er nå endelig utviklingen nådd fram. Inne i berget arbeider tidens nisser og dverge, og sprenger vel for noe så hypermoderne som en undergrunnsbane. Og på tegnekontorer har det sittet arkitekter med blyant og linjal for å streke opp en ny bydel. Den forstaden som byen engang ikke ville ha, er blitt et stridens eple. Nå blir det vel en ny diskusjon fordi reguleringsplanen som ble vedtatt bare for 10 år siden er foreldet. Arkitektene har igjen satt seg ved tegnebordene. Reguleringen skal gjøres om. Vistnok skal det tegnes inn flere leiligheter der. Er det for seint å be om pletet for det fineste berget i hele byen? Er det for seint å si til arkitektene at de må være varsomme når de tegner inn de nye husene? Vi skulle så gjerne ha fått det luftig og fint på Enerhaugen med største delen av strøket som en park, som et byfjell. Vi tetter igjen alt for mye av de åpne plassene i byen. Vi må ha råd til å lage en oase av Enerhaugen. P. E.

1958. Følgende utenlandske mestere er spesielt invitert: Nordensmesteren Olof Sterner, Stockholm, den ungarske internasjonale mester, Georg Szilagyi, Budapest, og Danmarks mesteren Palle Ravn, København. De to sistnevnte mestere vil etter turneringen gi en rekke simultanoppvisninger. Ravn vil besøke en rekke steder på Østlandet og ungareren vil gjeste et større område helt opp til Nord-Trøndelag foruten Sør- og Vestlandet. Han kommer også til Oslo.

Kongelandsk forsvær. Vinneren av Roskilde-turneringen Eigil Pedersen, spiller her svart mot H. Steiner USA. Partiet er fra sjakkolympiaden i Jugoslavia 1950 og viser en prøve på danskens eminente sjakk-kunst. Pedersen er forresten også kjent som problemkunstner.

Partiet som er hentet fra bok nr. 2 i Damm's sjakkbibliotek «d2-d4» av Sigurd Heiestad, betegnes i Skakkbladet som Danmarks beste innaals, et strålende parti av Eigil Pedersen. Vi gjengir partiet med forkortede noter.

1. d4-Sf6. 2. c4-g8. 3. Sc3-Lg7. 4. e4-d6. 5. Se2-0-0. 6. Sg3-e5. 7. d5 (Slår hvit på e5 får svart lett spill). 7... c6! 8. Le2-cxd3. 9. exd3-Sbd7. 10. Le3-a6. 11. Dd2-b5. 12. Lh6-Db6. 13. Le3-Dd8. 14. b4-Sb6. 15. f3-Ld7. 16. 0-0-Tc8. 17. a4-Sc4. 18. Lxc4-Txc4. 19. axb5-axb. 20. Dxb2-h5. 21. Tfc1-h4. 22. Sf1-Sf5. 23. Sd2-Tc8. 24. Se2 (for å møte truselen Sf4). 24... Sf4. 25. Sxh4-exh4. 26. Ld4-Db9! 27. Lxb6-Lxb2. 28. Tc1xc8-Tfxc8. 29. Ta7 (Blir tårnet hjemme vil partiet hurtig gå tapt etter 29...Tc2) 29... Tc1f. 30. Kf2-Le8. 31. Ke2-h3! 32. gxh3-Lxh3. 33. Sb3-Tc2f. 34. Kd1-Tc4. (Bedre enn Txb2) 35. Ta8-Kg7. 36. Sa5-Tc1f. 37. Kd2-Th1. 38. Sc6-Txh2. 39. Kd1-g5. 40. e5-Th1. 41. Kd2-Th2. 42. Kd1-dxe5 (Tidsnød, svart kunne spilt dette straks - i 40. trekk.) 43. Se7-Lf1! (Hvit ka ikke lenger unngå mattangrepet av tårn og løperparret.) 44. Tg8-Kh7. 45. Txe5-Le2. 46. Kd2-Lc4. 47. Kd1-Lc3. 48. Tg1-Lb3. 49. Ke1-Ta2! 50. Th1-Kg7. 51. Oppgitt.

Sluttstilling i partiet:

Svart. E. Pedersen.

a	b	c	d	e	f	g	h
8	♙	♙	♙	♙	♙	♙	♙
7	♙	♙	♙	♙	♙	♙	♙
6	♙	♙	♙	♙	♙	♙	♙
5	♙	♙	♙	♙	♙	♙	♙
4	♙	♙	♙	♙	♙	♙	♙
3	♙	♙	♙	♙	♙	♙	♙
2	♙	♙	♙	♙	♙	♙	♙
1	♙	♙	♙	♙	♙	♙	♙

Hvit. H. Steiner.

ET STRIDENS STRØK

Et gjenglemt nek vitner om omsorg.

Pappmelken i Asker er blitt en stor suksess

Men nå skal prisen fastsettes, og pappens skjebne besegles mandag

Pappmelk er sundt for holdningen.

Pappmelken har vært en stor suksess i Asker. Men nå er prøvemånen snart slutt, og mandag kommer stedets meieri og kjøpmennene til å drøfte det meget ømtålelige prisspørsmålet. Hittil har befolkningen kjøpt melk i papp til samme pris som melk i glassflasker. Men pappkartongene er dyrere, og spørsmålet er nå om man finner at lettelsene veier opp en høyere pris.

— Det er 41 kjøpmenn og samvirkelag i Asker. — Ingen av dem har lyst til å gå tilbake til de tunge glassflaskene, sier formannen i stedets kjøpmannsforening, Gunnar Juvet, til Arbeiderbladet. — Det er så åpenbare lettelsener som følger med pappflaskene, at vi må gjøre alt for å beholde dem. Avansen på melk er ikke så stor, men noe kan vi vel gi avkall på, hvis det skulle være nødvendig.

90 pst. av kundene er begeistret

— Hva sier kundene? — 90 prosent er begeistret for pappmelken, og etter som vi forstår, innstiller de seg på å betale mer for den enn for melk på glassflasker. Men de er spent på hvor mye det kan bli, og prisen gjør at man stiller seg litt avventende.

— Men de resterende 10 prosentene? — Ja, det er folk som stort sett ikke liker melk på pappflasker. De vil ha det på den gamle måten.

Meieriet foran en vanskelig avgjørelse

Asker meieri befinner seg i et dilemma.

— Melk på pappflasker er alle tiders, sier bestyreren, Lars Gjul, og vi hører bare lovord om denne

emballasjen. De som uttaler seg særlig rosende, er innstilt på å betale mer. Men hvor mye? Det er jo et spørsmål som angår alle. For meieriet kan vi dessverre ikke peke på noen nevneverdige besparelser ved bruk av pappemballasje i stedet for melk i glassflasker. Men å si noe om hvilken pris vi må ha kan vi ikke gjøre i øyeblikket. Vi får se hva det kommer ut av møtet mandag.

— Kan det tenkes at dere sjalter over til glassflasker igjen? — Det ville være for galt å skrinlegge pappmelken på grunn av prisen.

— Men kan dere ikke kjøre ut både papp- og glassflasker, slik at publikum kan velge? — Det går ikke. Vi må velge enten det ene eller det andre. Ellers vil prisene på pappmelk bli enda høyere. Skal vi ha rasjonell drift, må vi konsentrere oss om én emballasjetype.